



SÜT SEKTÖRÜ VE KOOPERATİFLEŞME

Siz birbirinizden ayrılırsanız, hepinizi ok gibi birer birer kırıp parçalarlar. Halbuki, birlik olursanız, hiçbir kuvvet sizi kıramaz.
(Oğuz Kağan)

İlkay TURHAN, Zübeyde ÖNER
Süleyman Demirel Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi

Türk Kooperatifçiliğinin yaratıcısı

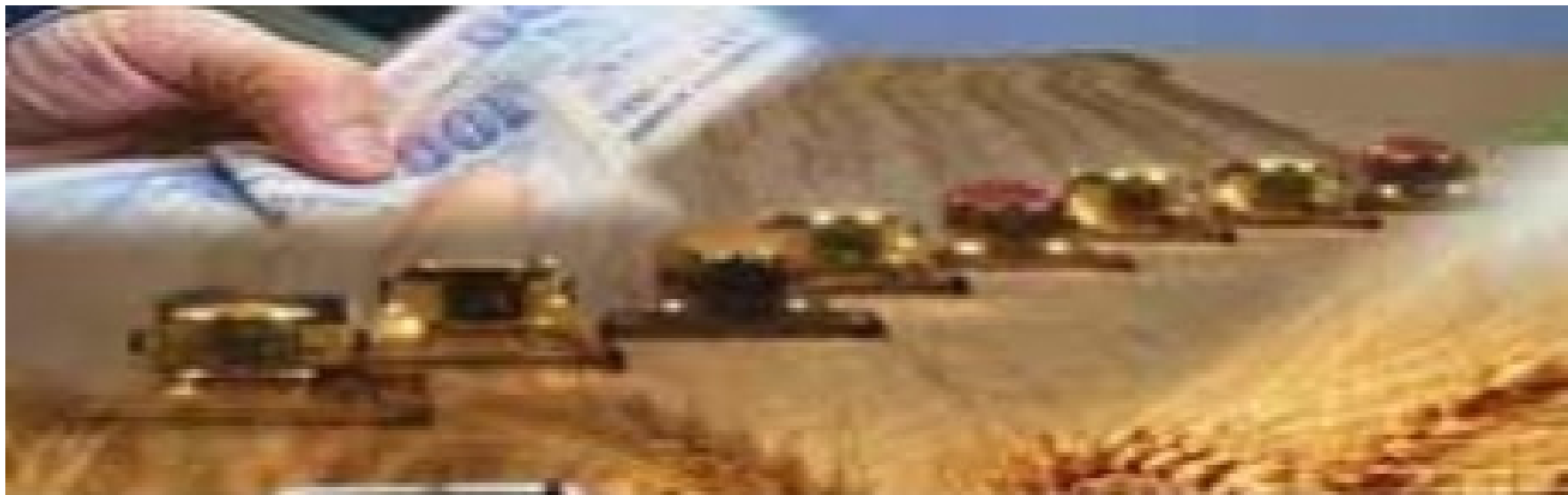
Mithat Paşa



Ülkemiz tarımsal yapısı...



Kooperatifler...



Avrupa Birliği'nde kooperatifçilik...

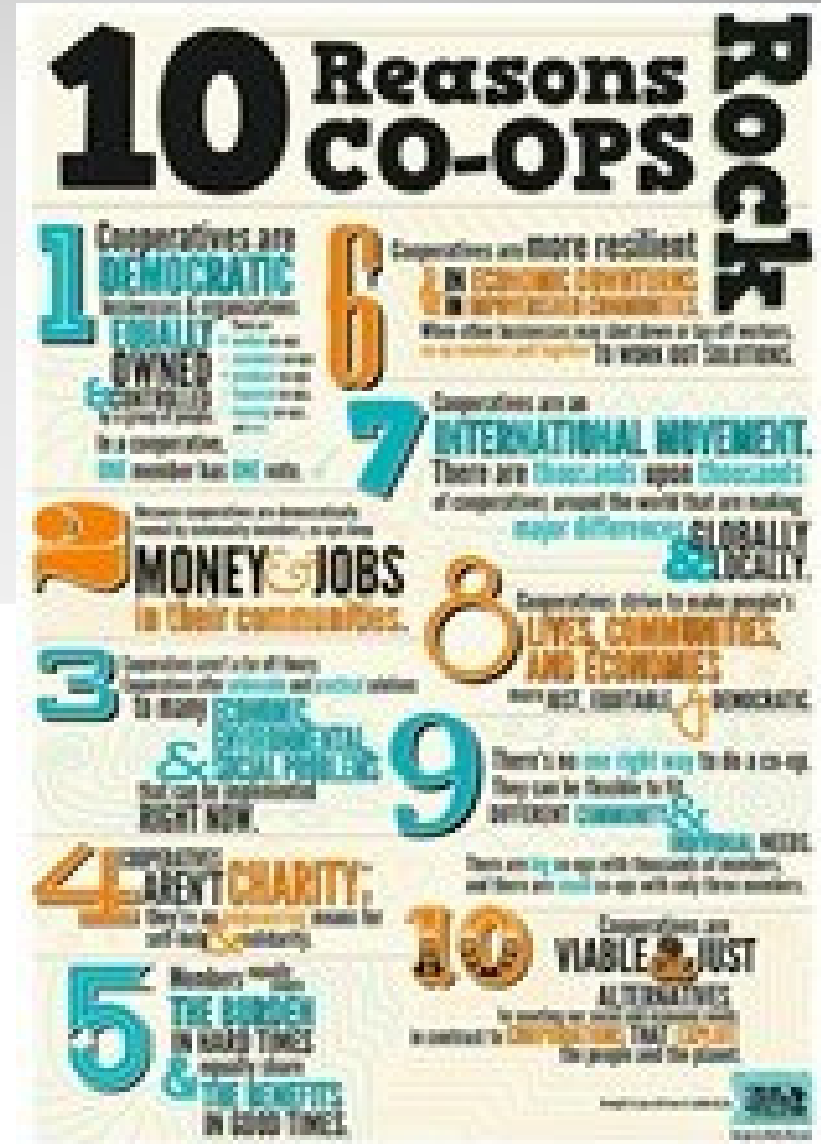


Gıda sektörü içerisinde süt ve süt ürünleri...



Süt neden örgütler tarafından toplanmalıdır?

- 1-Her aşamada kontrol
- 2-Kayıt dışına karşı
- 3-Planlı üretim
- 4-Maliyeti düşürür
- 5-Ürün güvenliği
- 6-Küçük aile işletmelerinin devamlılığı



...Özellikle Fransa, Almanya, Hollanda ve İspanya gibi ülkelerde tarım sektöründe büyük iş hacimli işletmeler, kooperatiflerin elinde toplanmaya başlamıştır.



İspanya örneđi



İspanya örneđi



Avrupa tarımında; kırsal kalkınmada ve piyasanın ortak düzenlenmesinde kooperatiflerin önemi

Ülkeler	Koop. Sayısı	Ortak Sayısı (bin)	Pazar Payları (%)					
			Süt	Tahıl	Et	Meyve Sebze	Diğer	Girdi
Avusturya	1074	344.4	94	65	20		Ş.Pancarı.: 100	
Belçika	300	50	50		20	70		40
Danimarka	47	137.4	95		Domuz: 96 Sığır:66			Yem:87 Gübr:64 B.un:99
Almanya	4044	2 957.0	70		30	Meyve:40	Şarap:40	50
Yunanistan	6330	738.6	20	49			Şarap:50 Pamuk:20 Z.yağı:60	
Finlandiya	69	234	96		69		Yumurta:50 Orman:33 Hay. ıslah:33	41
Fransa	3700	1100	49	74	34		Şeker:28 Sunı toh.:98 Tütün:100	Yem: 45
İrlanda	122	185.6	97	65	Domuz: 70		H.ıslahı:100 Toptancı:64	Yem: 65
İtalya	6 486	898.8	38	17	Domuz: 12 Sığır:15	Meyve:41 Sebze:13	Şeker:7 Tütün:30 Z.yağı:11 Şarap:55	
Hollanda	98 000	245.6	82	Pat.niş .:100	Sığır:35		Şeker:82 Çiçek:95	54
Portekiz	1 072	588.0	82			45	Şarap:49	Kredi:66
İspanya	5 528	1247.3		35		Meyve:15 Sebze:45	Şarap:70 Z.yağı:75	70
İsveç	53	300	95				Orman:60 Yumurta:20	40
Birleşik Krallık	565	241	55	25	Domuz: 25 Sığır:10	Meyve:40 Sebze:25	Yumurta:15 Balık:30	Gübre: 30

Yeni Zelanda örneđi



AB ülkelerindeki tarım kooperatiflerinin bireylere ve topluma yararları

- Ulusal ekonomi ve demokrasiye katkı yapar
- İşsizliği önlemede rol oynar
- Ekonomide ve sosyal alanda sosyo-ekonomik arabulucudur
- Tarımsal üretimin devamı ve tarımsal gelirin artmasında bir araçtır.



Kooperatiflerden beklentiler

1. Veri tabanını oluşturabilmelidir.
2. Arz ve talebe göre üretimi yönlendirebilmelidir.
3. Piyasada fiyat istikrarını sağlayabilmelidir
4. Desteklerin dağıtılmasında aktif rol almalıdır.
5. Sürdürülebilirlik adına, güvenilir gıda üretimi ve çevreyi koruyucu yenilikçi yaklaşımlara açık olmalıdır.

Ülkemizde kooperatiflerin durumu Göç...



Siyasal görüş ayrılığı...



Yassıhöyük örneđi



Yassıhöyük örneđi

Yem fiyatları süt fiyatlarını karşılamıyor!



Yassıhöyük örneđi

Üst birliklerin destekleri yetersiz!



AB ülkelerinde tarım kooperatiflerinin en önemli özelliği siyasi iktidarların tamamen dışında özerk ve bağımsız faaliyet göstermeleridir.



Küçük üreticilerin güçsüzleşmesi...



Modern sađım sistemleri...



Tire süt kooperatifi...



**TİRE SÜT
KOOPERATİFİ**

Birlikten Doęan Gç





TİRE SÜT
KOOOPERATİFİ



Yetki karmaşası ve kaynak israfı



Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği;

**5200 SAYILI
TARIMSAL ÜRETİCİ
BİRLİKLERİ
KANUNU**

- Üye birliklerin ürettikleri Sütün ulusal düzeyde üretim planlaması yapmak,
- Sütün pazarlanmasına ilişkin kurallara uyulmasında birlik üyelerine yardımcı olmak ve üyelerini yönlendirmek,
- Merkez Birliği'nin üyesi olan Süt Üretici Birliklerinin faaliyetlerini desteklemek, izlemek ve değerlendirmek,
- Üyelerini yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek,
- Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin Süt konusunda yapacağı çalışmalara katılmak ve danışma kuruluna temsilci göndermek görevleri arasındadır.



Yurt genelinde merkez birliğine üye 60 farklı ilde 270 süt üreticileri birliği bulunmakta ve 600 ilçede faaliyet göstermektedir. Sütün üreticilerini tek merkezde toplamak ve üretilen sütün kaliteli, hijyenik ve standartlara uygun üretiminin kontrol edilmesi ve üretici haklarının korunmasını üstlenen Merkez Birliği, 2006 yılında ulusal süt kayıt sistemini kurmuş ve 2009/44 bakanlar kurulundan çıkan tebliğ ile Türkiye genelinde üretilen sütü kayıt altına almaya başlamıştır.

Gelişmiş ülke modellerinde Ziraat odaları,
kooperatifler ve üretici birlikleri birlikte...



“Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı” (2012-2016)



2012 ULUSLARARASI KOOPERATİFLER YILI



2012 ULUSLARARASI KOOPERATİFLER YILI

“KOOPERATİF İŞLETMELER DAHA İYİ BİR DÜNYA KURAR”



Kanaatim odur ki, muhakkak surette birleşmede kuvvet vardır. Kooperatif yapmak, maddi ve manevi kuvvetleri, zeka ve maharetleri birleştirmektir. Yoksa bir zayıf ile bir kuvvetlinin birleşmesinden bahsetmiyorum.

Birleşmenin böylesi zayıf olanın kuvvetliye esir olması demektir. Ege iktisat mıntikasındaki bütün insanların hasıllarını ve gayretlerini birleştirmesi muhakkak feyizli neticeler verecektir. Türkiye'nin say, hayat ve mevcudiyetini mütalaa edince birleşmeden mütevellit fayda ve menfaatlerin çok büyük olacağı kanaatine varacağınızdan şüphe etmiyorum. Müstahsillerin birleşmesinden şahsı menfaatlerinin haleldar olacağını düşünenler tabii şikayet edeceklerdir."



Mustafa Kemal ATATÜRK İzmir , 1 Şubat 1931